

του ή άνηouxία και τὸ πάθος γιά τὰ γράμματα τὸν ἔκαναν νὰ πέσει μὲ τὰ μούτρα στὸ διάβασμα. "Ὅταν δὲν εἶχε δουλειά διάβαζε. "Αναφέρεται, μάλιστα, ὅτι εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὸ Δήμαρχο τῆς Χίου κι' εἶχε πετύχει νὰ κοιμάται μέσα στὴ Δημοτικὴ βιβλιοθήκη γιά νὰ μπορεῖ νὰ διαβάει περισσότερες ὥρες. Στὸ 1934 ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος «Πυρός» τυπώνει τὴν πρώτη του ποιητικὴ συλλογὴ μὲ τὸν τίτλο «Ἀμβασιὰ». Ἡ κριτικὴ τὴν ὑποδέχτηκε μὲ ένθουσιαστικὰ σχόλια καὶ ὄλοι μίλησαν μὲ πολὺ καλὰ λόγια γιά τὸν αὐτοδίδαχτο κι αὐτοδημιούργητο λαϊκὸ ποιητὴ. Ἄργότερα τυπώνει τὶς ποιητικὲς συλλογὲς «Κραυγὲς στὸν Ἥλιο», «Μενεξέδες», «Ἐντελβαίς», καὶ «Ὁ Λαὸς τῆς πατρίδας μου» μὲ λαογραφικὰ τοῦ Τοσεμέ. Πρωτοστατεῖ στὴν καλλιτεχνικὴ κίνηση τοῦ νηιοῦ καὶ τὸ 1938 βγαίνει τὸ περιοδικὸ «Τὸ νησι» ποῦ κρατᾶ τὴ διεύθυνσή του μέχρι τὸ 1940.

Ἡ κατοχὴ τὸν σπρώχνει στὴ Μέση Ἀνατολὴ ὅπου γίνεται ὁ καλύτερος φίλος τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν καὶ ἀναπτύσσει πλούσια ἀντιφασιστικὴ δράση μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κλειστῆ «στὰ σύρματα» μαζί μὲ χιλιάδες Ἑλληνες στρατιῶτες ἀντιφασίστες. Στὴ Μέση Ἀνατολή, ὅπου ὑπῆρχε Ἑλληνας, εἶγινε γνωστὸς μὲ τὰ ποιήματά του καὶ ἡ φήμη του ἀπλώθηκε πολὺ πέρα ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του. Ἐκεῖ τύπωσε τὶς ποιητικὲς συλλογὲς «Ὅπτασις στὴν Ἐρημο», «Φλόγες τοῦ Δάσους» καὶ «Φωνές».

Τὰ ποιήματά του μεταφράστηκαν στὴν Ἀγγλῖα καὶ Ἀμερικὴ καὶ ἰδιαίτερα τὸ ποίημα «Τὸ Στίγμα» μεταφράστηκε σὲ πολλὲς γλώσσες. Στὸ περιοδικὸ «Ἑλλάδα» τῆς Μέσης Ἀνατολῆς συνεργάστηκε μὲ ὠραία τετράστιχα στολισμένα μὲ εἰκόνες τοῦ ζωγράφου Μάνθου Κέση.

Μὲ τὸν ἐρχομὸ του ἀπὸ τὴ Μέση Ἀνατολὴ πέρασε φτώχειες μεγάλες καὶ κυνηγητὰ ποῦ εἶχαν σάν τέλει τὴν καταδίκη του σὲ δέκα χρόνια φυλάκιση. Στὴ φυλακὴ κόντεψε πολλὲς φορές νὰ πεθάνει. Τὸ Μακρονήσι, τὸ κάτεργο τῆς Γιούρας καὶ τὰ ἀνήλιαγα κελλιά τῶν 15 ἑλληνικῶν φυλακῶν ποῦ ἔχει γυρίσει ἐπιδεινώσαν τὴ σακατεμένη ὑγεία του. Εἶναι φυματικός. Πάσχει

ἀπὸ στένωση τοῦ πυλωροῦ καὶ μιὰ σειρά ἄλλες ἀρρώστιες τὸν κάνουν νὰ περνᾶ φοβερὲς κρίσεις.

Ὅτε στιγμὴ ὅμως δὲν ἔχασε τὸν ἀνθρώπινο προσανατολισμὸ του. Στὸ ποιημά του «Παπαροῦνες» γραμμένο στὶς φυλακὲς Κορίνθου τὸ 1952 τὸ δειχνεῖ ξεκάθαρα.

...«Θέλω νὰ ζήσω. Θέλω νὰ ζήσω μόνο τόσο, ὅσο γιά νὰ δώσω τὴ φοβερὴ ζωὴ στὴ Μέση Ἀνατολὴ καὶ τὸ Μακρονήσι, ποῦ δὲν ξαναγίνε ποτὲ καὶ πονθενὰ τέτοια»...

Αὐτὸ νοιώθει σάν ὑπέρτατο καθῆκον του.

Δὲν μπορούμε νὰ κρίνουμε τὸ ἔργο του σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸ χῶρο τούτῃ τὴν ὥρα. Μποροῦμε, ὅμως, νὰ ποῦμε ἀδίσταχτα ὅτι: "Ἄν εἶναι σωστὸ αὐτὸ ποῦ γράφει ὁ ἐξαιρετὸς διανοητὴς Μάρκος Αὐγέρης, στὸν κριτικὸ ἀπόλογο τῆς μελέτης του γιά τὸν Ἀγγελο Σικελιανὸ ὅτι «θὰ ἐπιβιώσουν οἱ ποιητὲς ἔκκεινοι ποῦ, ἀντίθετα μὲ τοὺς ρομαντικοὺς καὶ τοὺς τεχνίτες τοῦ λόγου, σιάθηκαν δίπλα στὸν πονεμένο ἀνθρώπο...» τότε ἕνας ἀπ' αὐτοὺς, ἀναμφισβήτητα, εἶναι καὶ ὁ ψαρᾶς ποιητῆς Φώτης Ἀγγουλές...

Τὸ ἔργο του, ποῦ ξεπερνᾶ τοὺς δέκα τόμους μαζί μὲ τὸ ἀνέκδοτο, πρέπει νὰ συγκεντρωθεῖ καὶ νὰ διασωθεῖ. Ἀλλά, πάνω ἀπ' ὅλα, χρειάζεται νὰ σωθεῖ ὁ ποιητῆς ποῦ εἶναι βρειὰ ἀρρωστος καὶ νὰ μὴν πεθάνει, μὲ τὶς ἀλυσίδες στὰ χέρια. Μιὰ χιῶτικὴ ἐφημερίδα πῆρε τὴν πολὺ τιμητικὴ γι' αὐτὴν πρωτοβουλία καὶ ἔγραψε, πρὶν λίγες μέρες, ἕνα σχετικὸ ἄρθρο. Πρέπει νὰ κινητοποιηθοῦν τὰ λογοτεχνικὰ σωματεῖα, τὰ ἐπιστημονικά. Ὅλος ὁ πνευματικὸς κόσμος τῆς χώρας, οἱ προσωπικότητες κι' ὁ λαὸς τῆς Χίου. Οἱ βουλευτὲς κι' οἱ πολιτευτὲς τῆς Χίου. Ὅλοι ὅσοι ἀγάπησαν τὸν ποιητὴ, τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ ἔργο του καὶ ὑποκλίνονται μπροστὰ στὴν ἀπροσμέτρητη ἐγκαρτέρησή του καὶ τὸν ἀγώνα του νὰ διασώσει τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου στὴν Ἑλλάδα.

Τὸ ἐνδιαφέρον γιά τὸν Ἀγγουλὲ σήμερα εἶναι ζήτημα ὑψίστης τιμῆς γιά τὸν καθένα καὶ ἡ σωτηρία του καθῆκον ἀπὸ τὰ πιδ ἐπιτακτικά.

Γ. Δ. Κ.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΓΛΥΠΤΗ ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟ

Μὲ τὸ σύμπλεγμα ποῦ ἔστησε στὴν Κοκκινιά ὁ γλύπτης Ζογγολόπουλος, ὁ τόπος μας ἀπόχτησε ἕνα ἀκόμα μνημεῖο μὲ σοβαρὲς αἰσθητικὲς ἀξιώσεις, ποῦ δὲν προδίδει καὶ τὴν ἰδέα ποῦ θέλει νὰ ἐκφράσει. Τὸ μνημεῖο αὐτὸ στήθηκε στὴν πλατεῖα τῆς Ὀσμίας Ξένης ποῦ βρίσκεται στὸ κέντρο τῆς μεγάλῃς προσφυγούπολης, γιά νὰ τιμῆσει

τὴ μνήμη τῶν τῶσων κατοίκων τῆς ποῦ δολοφονήθηκαν ἀπὸ τοὺς γερμανοὺς εἰσβολεῖς κατὰ τὴ γνωστὴ ἐπίθεση ἐναντία στὸν πληθυσμὸ τῆς Κοκκινιάς ποῦ πέρασε στὴν ἱστορία τῆς κατοχῆς σάν το «μεγάλο μπλόκο».

Μνημεῖο ποῦ νὰ ἔχει ὅποιαδήποτε ὄντιστοιχία μ' ἕνα τέτοιο γεγονός ἀσφαλῶς

